

Европейска
комисия

10-годишнина

от
първата връчена награда
„Достъпен град“

Примери за най-добри практики, за да
бъдат градовете в ЕС по-достъпни

#EUACCESSCITY

Социална
Европа

10-годишнина

от първата връчена награда „Достъпен град“

Авила, Испания

© Shutterstock

С наградата „Достъпен град“ за 2020 г. празнуваме и 10-годишнина от първата връчена награда „Достъпен град“. Този етап предлага своевременна възможност да се отрази причината печелившите градове да се открият през годините.

Тези градове са различни по големина, от различни държави са и имат различни култури. Някои от тях са изправени пред допълнителни предизвикателства, свързани с историята и топографията, докато други са по-съвременни.

Има обаче две ясни особености, които характеризират всеки от победителите. Първата е силен и устойчив ангажимент на политическо равнище за осигуряване на достъпност. Втората е непрекъснатата ангажираност на града и на организациите на хора с увреждания и възрастни хора да определят приоритети и да следят изпълнението им.

Тези предходни победители могат да докажат как чрез своята отдаденост да прилагат тези основни принципи градовете могат да постигнат устойчива достъпност и приобщаване на всички свои граждани.

Среща на участниците в мрежата на наградата „Достъпен град“

Тъй като броят на печелившите градове продължава да расте, срещата на участниците в мрежата на наградата „Достъпен град“ беше създадена и се проведе за първи път в Лион през 2018 г. (победителят, спечелил награда „Достъпен град“ за 2018 г.). Това едновременно събитие се организира в спечелилия град, за да се съберат предходните победители. През октомври 2017 г. Бреда беше домакин на целодневно събитие за споделяне на най-добри практики в сферата на приобщаващия туризъм, хотелиерството и достъпността на културните и развлекателните дейности. По време на събитието представители от 20 града и местни организации обмениха информация относно своите инициативи за спечелването на наградата за достъпност. След това участниците посетиха четири исторически обекта в Бреда, като подчертаха своя достъпен обществен транспорт, спорт и развлекателни дейности.

Лион, Франция

© Shutterstock

Наградата „Достъпен град“: 10 печеливши града

2011 г. – Авила, Испания

2012 г. – Залцбург, Австрия

2013 г. – Берлин, Германия

2014 г. – Гьотеборг, Швеция

2015 г. – Бурос, Швеция

2016 г. – Милано, Италия

2017 г. – Честър, Обединено кралство

2018 г. – Лион, Франция

2019 г. – Бреда, Нидерландия

2020 г. – Варшава, Полша

**Карта на
градовете,
спечелили
награда:**

Карта на ЕС през
2020 г.

2011 г.

Авила, Испания

Тактилен модел на стените на Авила

© Град Авила

Първият победител на наградата „Достъпен град“ беше средновековният град Авила, който впечатли съдиите със своя всеобхватен подход към достъпността.

През 2002 г. градът изготви Специалния план за действие за достъпност в Авила, което беше отправната точка за преобразуването на стария град, за да се превърне в достъпен за хората с увреждания.

За градския съвет достъпността е основен проблем във всички области на дейност, включително градоустройството, строителството, комуникациите и транспорта. Местните хора с увреждания участваха в целия процес на проектиране на град за всеки и интегрирането на достъпа до заетост, култура и развлечение.

През 2007 г. в града беше създадена и специална служба за достъпността със задачата да оценява и анализира равнищата на достъпност в целия град, с особен акцент върху нуждите на собствениците на предприятията.

След като спечели наградата, Авила продължи да се фокусира върху отстраняването на пречки, свързани с условията на живот в града.

Инициативи включваха създаването на свързани със заетостта възможности за хора с увреждания, намаляване на зависимостта и насърчаване на независимия живот.

Подобренията на застроените среди, комуникациите и транспорта също бяха приоритет, включително допълнителното повишаване на достъпността на обществения транспорт и финансовата подкрепа за поддържане на достъпни стоянки за таксите.

В града са анализирани и предложенията, които той предоставя на своите туристи с увреждания, като е събрана информация относно достъпни маршрути, туристически обиколки и други особености, включително информация в различни формати.

Достъп до кармелитския манастир на Света Тереза

© Град Авила

„Наградата за Авила беше потвърждение, че сме на верния път в това да бъдем градът за всички хора.“

Кметът на Авила

2012 г.

Залцбург, Австрия

Оценяване на успеха на *Etappenplan*

© Град Залцбург

Австрийският град Залцбург беше победителят през 2012 г. Той беше избран заради дългосрочната си ангажираност, съгласуван подход и отлични резултати по отношение на достъпността с прякото участие на хора с увреждания.

Инициативите за подобряване на достъпността в Залцбург по това време включваха тактилна ориентация и навигационни системи за незрящи пешеходци, достъпен обществен транспорт със субсидирано пътуване, безплатен достъп до паркинг за водачи с увреждания, и схеми за насърчаване на възрастни хора да се сдобият с увереност, за да излязат из града.

От 2012 г. насам градът продължава да работи за подобряване на достъпността чрез многобройни проекти, включително детска книжка за оцветяване, в която са включени положителни и приобщаващи илюстрации на деца с увреждания.

Едно основно ново подобрение беше т.нар. „*Etappenplan*“ (поетапен план), който беше въведен през 2016 г. Този план има за цел да се предприемат мерки за постигане на целите и насоките, определени в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Проектът включва хора с увреждания, както и външни

експерти, например от Института по правата на човека към Университета в Залцбург.

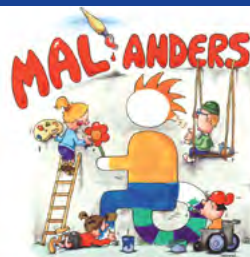
Поетапният план е разделен на шест области на действие, за които Залцбург носи отговорност:

- образование;
- заетост;
- здраве и социални въпроси;
- планиране и жилищно настаняване;
- мобилност и обществен транспорт;
- развлечения и спорт.

Година по-късно градът извърши оценка на плана, в който беше събрана информация от хора с увреждания, за да се определят следващите стъпки за надграждане на постигнатия дотук напредък благодарение на плана.

„Наградата „Достъпен град“ още повече повиши осведомеността относно достъпността в Залцбург и ни помага да приложим много други мерки.“

Сабине Нойзюс, представител на хората с увреждания, Залцбург

Ein lustiges Ausmal-Buch

und eine für Kinder mit besonderen Fähigkeiten

Книгата за оцветяване с положителни изображения на увреждания

© Град Залцбург

2013 г.

Берлин, Германия

Берлин, Германия

© Shutterstock

Берлин беше избран за победител през 2013 г. заради стратегическите си и приобщаващи политики за достъп, които обхващат всички аспекти от градския живот и са силно застъпени в политическите и бюджетните рамки на града.

Градът беше коментиран и заради иновативните си подходи към достъпността, като например www.mobidat.net — уебсайт, насочен към хора със сетивни увреждания, намалена подвижност и когнитивни нарушения. Той се състои от база данни с 31 000 вписвания, които осигуряват информация за достъпността на редица съоръжения в целия град.

Непрекъснатият план на града е Берлин да стане по-мобилен, по-безопасен и по-благоприятен за околната среда.

Берлинският закон за мобилността, който влезе в сила през лятото на 2018 г., е първият по рода си в Германия. Асоциации за мобилност, окръзи, отговорните отдели на Сената и представители на Камарата на представителите участваха в създаването му.

Берлинският закон за мобилността гарантира, че всички — млади и стари, със и без увреждания —

могат да бъдат мобилни по безопасен и независим начин. Предградията и метрополът Берлин-Бранденбург ще бъдат свързани по-добре чрез автобусни, железопътни и веломаршрути. Няколко области, до които понастоящем е трудно да се стигне без автомобил, също се очаква да станат достъпни.

Берлин е определил цел за достъпност без пречки. Ключов инструмент, помагач за постигането ѝ, е кръглата маса „Град без пречки“. Тя е ръководена от секретаря по въпросите на транспорта и по време на нея се събират заинтересовани страни от правителството, предприятия и организации на хора с увреждания. Целта е да се договорят приоритети и инициативи за увеличаване на достъпността на Берлин в редица области, включително туризма, хотелиерството и ресторантьорството, промишлеността, търговията и транспорта.

Законът за мобилността в Берлин влезе в сила през лятото на 2018 г.

© Град Берлин

„С наградата „Достъпен град“ Берлин привлече голямо международно внимание и продължава да участва в проекти за интензивен обмен с други европейски градове за подобряване на достъпността.“

Ингмар Щрезе, постоянен секретар по въпросите на транспорта, Берлин

2014 г.

Гьотеборг, Швеция

Гьотеборг, Швеция

© Shutterstock

През 2014 г. съдиите отбелязаха, че Гьотеборг има ясна политическа цел да стане достъпен за всички.

Като част от този ангажимент всички органи на публичната администрация и дружества трябваше да изготвят списъци на обществените сгради и места, в които работят, за да се измери достъпността.

Всички обществени сгради и места в Гьотеборг трябваше да бъдат част от списъка. Това включва училища, старчески домове, музеи, библиотеки, спортни съоръжения и детски площадки.

По този начин градският съвет се ангажира с „холистични и всеобхватни последващи действия по отношение на достъпността в града“.

От 2014 г. насам в Гьотеборг са въведени широк набор от нови подобрения. Те включват инициативи за подобряване на достъпа до музеи и временно студио, за да се даде възможност на служителите в града лично да изпитат предизвикателства за хората с увреждания. Градът осъществи и филмов проект, за да се насърчат хората с увреждания да записват собствените си гледни точки относно области, които имат нужда от подобрение.

Според глобалния индекс за устойчивостта на дестинациите (Global Destinations Sustainability Index) Гьотеборг беше определен като

най-устойчивата дестинация в света. Достъпността е ключова част от този индекс.

В допълнение, беше разработено приложение за откриване на възможности за хора с увреждания да участват в културни събития в градските зали.

Приложението, което беше въведено през 2017 г., осигурява осигурява визуален и жестомимичен превод по време на събития на живо. Индукционна верига, предназначена за приложението, предлага и усилване на звука.

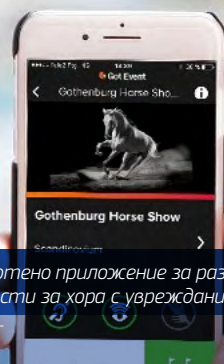
В приложението е включена информация, като например как да се стигне до залата, да се получи помощ на място и достъп до тоалетни, ресторанти и други съоръжения.

„Спечелването на наградата от Гьотеборг означаваше, че сме на верен път.“

Мария Бернцрьом Принц, ръководител за подобряване на достъпността, град Гьотеборг

Беше разработено приложение за откриване на възможности за хора с увреждания

© Град Гьотеборг

2015 г.

Бурос, Швеция

Бурос, Швеция

© Shutterstock

През 2015 г. Бурос впечатли съдиите със своята ясна и дългосрочна политическа ангажираност към концепцията „Бурос — достъпен за всички“.

В града бяха приложени стандарти за достъпност, които надхвърляха правните норми и бяха осигурени субсидии, за да може частните жилища да бъдат достъпни, така че хората с увреждания да имат еднакви възможност да живеят независимо.

Градът се е ангажирал да превърне градската среда в достъпна за всички, независимо дали са с увреждания или от възрастта им. Събрана е база данни за достъпността, която е на разположение в лесни за четене варианти с речеви синтез. Уебсайтът и бюлетинът на града също са свързани с телефонна услуга за хората, на които е нужна помощ.

Откакто спечели наградата, Бурос продължава да работи качествено в различни аспекти от градския живот. Това включва разширяване на тротоарите и подобряване на достъпността до паркове, както и увеличаване броя на достъпните места за отдих сред природата.

В града сепологат усилия, за да стане уебсайтът му по-достъпен с алтернативни формати.

Освен това в градските библиотеки е увеличен броят на наличните книги на лесен език и са обособени тихи места за четене.

Въведено е обучение за повишаване на осведомеността за професионалисти, които работят в полза на града. То включва Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, както и алтернативни форми на комуникация и насоки относно това как да се общува с хора с увреждания.

Друга ключова инициатива включваше осигуряване на обучение за хора с интелектуални увреждания, с цел те да научат правата си.

Разширение на тактилната настилка в центъра на град Бурос

© Град Бурос

„Това признание определено увеличи видимостта на усърдната работа на града. По-важното е, че то ни мотивира да продължим да се движим в правилната посока и насърчи останалите да се стремят да подобрят достъпността в други области.“

Херавати Новак и Лена Мелблад, консултанти по въпросите на уврежданията, Бурос

2016 г.

Милано, Италия

Тържествено откриване на приобщаващия достъпен парк Villa Finzi

© Град Милано

През 2016 г. Милано беше признат заради своята ясна ангажираност и широкообхватен подход към осигуряване на достъпност.

През 2017 г. в Милано бяха приети принципите на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Същевременно беше поет ангажимент за развиване на нова култура на достъпност и стратегически интегриран подход за изпълнение на концепцията „град за всички“.

Оттогава в тригодишната програма за благоустройство на града са включени като приоритет и са заложили в бюджета конкретни подобрения за достъп.

Откакто спечели наградата през 2017 г., градът е предприел много инициативи. Една такава инициатива включва създаването на група от експерти в универсалния дизайн, чийто фокус е да направи спортните съоръжения достъпни за всички. Това доведе до значително възстановяване и модернизиране; понастоящем например всички градски басейни разполагат с платформи за басейни.

В Стратегическия план на града (PEBA) е поет ангажимент пълна достъпност в дългосрочен

план. В него са насърчени и принципите на универсалния дизайн за всички, които участват в проектирането и изграждането на градски пространства.

Градът също така е ускорил процеса на планиране на изискванията за достъпност, за да ги направи по-ефективни.

Други скорошни подобрения включват достъпни паркове и детски площадки; създаване на възможности за работа за хора с увреждания; пилотен проект за подобряване на достъпността на предприятията; по-достъпен обществен транспорт и насърчаването на достъпни хотелски стаи.

„Наградата определено беше признание за свършената работа в града съгласно интегриран подход, но преди всичко беше тласък да продължим по пътя, който сме поели, и да работим повече и по-добре.“

Милано

Съоръжения на достъпна детска площадка, парк
Indro Montanelli

© Град Милано

2017 г.

Честър, Обединено кралство

Новата автогара

© Град Честър

Честър беше победителят за 2017 г. Журито бе впечатлено от решимостта на града да направи историята достъпна за всеки един. Управата на Честър се бе съсредоточила върху осигуряването на възможно най-голям достъп на посетителите с увреждания до сложната средновековна инфраструктура на града.

Освен това Честър осигурява тоалетни с места за преобличане за нуждите на хора с тежки и сложни увреждания, които в противен случай не биха могли да се насладят на ден, прекаран в центъра на града.

Освен напълно достъпния автобусен парк, за всички таксите в града съществува задължение да бъдат достъпни за инвалидни колички и да включват функции като индукционен контур.

След спечелването на наградата Честър продължава да прави подобрения в достъпността. Акцентите включват нови станции смяна на автобусна линия. Те са разработени в консултации с Корпоративния форум за достъп на хората с увреждания (Corporate Disability Access Forum), в чиито рамки е предоставен принос от 15 местни и регионални организации на хора с увреждания.

Във връзка със станциите за смяна на автобуси е изготвено и ръководство за достъпност, за да се позволи на хората с увреждания, полагащите

грижи лица и членовете на семейството да вземат информирани решения и да планират посещенията си.

Storyhouse, който е открит през май 2017 г., е библиотека, театър, кино и обществен център едновременно. Центърът предлага над 2 000 дейности всяка година за местни маргинализирани групи, включително занимания, подходящи за хора с аутизъм, и занятия за групи изолирани и възрастни хора.

Всички представления в Storyhouse са достъпни. Много служители са предприели обучение и наставничество, осигурено от организацията Dementia Friends.

Подобренията в обществената среда облагодетелстват също ползвателите на инвалидни колички, както и собствениците на кучета водачи и лицата, използващи бастун за слепи.

Подоброени алеи за пешеходците

© Град Честър

„Спечелването на наградата през 2017 г. ни вдъхнови да правим дори повече, за да подобрим живота на хората с увреждания и възрастните хора. С гордост можем да кажем, че достъпността и приобщаването продължават да са в основата на приоритетите на съвета.“

Съветник Вал Армстронг, съвет на Западен Честър и Честър

2018 г.

Лион, Франция

Лион, Франция

© Shutterstock

Победителят за 2018 г., френският град Лион, е избрал да подходи към достъпността като към хоризонтален въпрос и да направи значителни инвестиции в изграждането на безпрепятствена и приобщаваща среда.

Лион прилага програма, която стартира през 2016 г. и ще продължи до 2024 г., включваща двете теми за физическата достъпност и достъпа до живота на града.

Стремежът за подобряване на достъпността се координира от ръководител на ресора в градския съвет. Ръководителят докладва пред генералния секретариат на града, като обединява инициативи от 14 отдела на градската администрация, включително култура, образование, спорт, подкрепа на детството и обществени места.

Приоритетите са съгласувани с консултативен орган, съставен от избрани представители и длъжностни лица от града, както и от 62 местни асоциации, представляващи хора с увреждания и възрастни хора.

Чрез услугата Optiguide се предоставят информация и индивидуални насоки „от врата до врата“, за да се даде възможност на хората с увреждания да пътуват независимо с обществения транспорт.

В края на 2017 г. управата на Лион публикува ръководство за достъпност, предназначено за екипа на града за управление на строителството.

През 2019 г. градът издаде и „Ръководство за достъпна култура“ за широката общественост. Това ръководство беше изготвено от градската комисия за достъпност в консултации с асоциации на хора с увреждания и съвместно с 28 културни организации, поели ангажимент по Хартата на града за сътрудничество в областта на културата.

Градът планира до 2024 г. да направи достъпни близо 700 сгради и обществени места.

„За Лион спечелването на наградата означава както голяма гордост, така и голяма отговорност да продължим да бъдем достойни за тази прекрасна награда, с която се отдава признание на цялата ни работа за постигане на физическа достъпност, както и достъпност до живота на града във всичките му измерения.“

Терез Рабател, делегат по въпросите на равенството между мъжете и жените и хората с увреждания

© Град Лион

La ville comme on l'aime, inclusive

2019 г.

Бреда, Нидерландия

Студенти представят идеи за по-добро транспортиране на атлети с увреждания на среща City Challenges

© Град Бреда

Журието хареса особено много всеобхватния подход на Бреда за справяне с бариерите пред достъпността. Градът има четиригодишен план (за периода 2018—2021 г.) за създаване на среда, в която достъпността е норма.

Платформата „Бреда за всички“ събра представители на града, секторите на туризма и образованието, както и на организации на хора с увреждания. Една от целите на „Бреда за всички“ е градът да се превърне в най-доброто място за достъпен туризъм.

Управата на Бреда прилага принципите на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и е посветила усилията си на това да направи Бреда най-добрият град, отговарящ на изискванията на ООН.

Откакто спечели наградата, Бреда вече постигна голям напредък. През юни 2019 г. местният изпълнителен съвет (*College van burgemeester en wethouders*) прие нови планове, изготвени в консултации с експерти и организации на хора с увреждания.

През следващите няколко години градът ще се съсредоточи по-специално върху увеличаването на достъпността в сферата на свободното време и

развлеченията. Това включва кафенета, ресторанти, търговски обекти и спортни и културни събития. Организиран се и курсове за обучение на персонала в секторите на хотелиерството и търговията на дребно.

До днес подходът на града към достъпността се е фокусирал предимно върху хората с физическо увреждане, но от 2019 г. обхватът му бе разширен до хора с умствено или скрито увреждане, например аутизъм. Подходът също така поставя по-голям акцент върху информацията, която е достъпна за хора с ниска грамотност.

От 2019 г. управата на Бреда се ангажира да акцентира върху достъпността и приобщаването във всеки нов общински план, подпомагана от експерти консултанти с длъжност „специален служител за градска достъпност“.

18 организации в Бреда подписват така нареченото „Споразумение за достъпност на местно ниво“ (*Local Accessibility Agreement*) – ангажимент Бреда да се превърне в наистина достъпен и приобщаващ град

© Град Бреда

„Гордеем се с наградата. В същото време осъзнаваме, че от нас зависи да превърнем временното внимание, свързано с победата, в устойчиво бъдещо развитие.“

Мириам Хаах, заместник-кмет на Бреда

2020 г.

Варшава, Полша

Варшава, Полша

© Shutterstock

Журието избра Варшава за победител за 2020 г. заради огромния напредък, постигнат през последните 10 години, и активния ангажимент навсякъде в града за подобряване на живота на неговите граждани с увреждания.

Използвайки принципите на универсалния дизайн за своя отправна точка, управата на Варшава прие план за действие с акцент върху информацията, образованието, работните места, обществото и инфраструктурата.

Ролята на пълномощния представител по въпросите на достъпността е ключова за осигуряването на устойчиви подобрения в целия град.

Управата на Варшава признава, че предстои още много работа и е разработила планове за постоянна бюджетна подкрепа за достъпността през следващите години.

Успехът на действията за подобряване на достъпността през предходните години редовно се следи и оценява. Следващите стъпки се планират въз основа на резултатите от тези оценки и се определят ясни показатели за измерване на бъдещи инициативи.

Ясните и всеобхватни стандарти за достъп помагат да се гарантира, че висококачествените проекти и майсторското изпълнение на всички строителни проекти в града ще осигурят удовлетворяващи равнища на достъпност.

В бъдеще новата Стратегия на Варшава до 2030 г. ще оказва дългосрочно въздействие както върху териториалното, така и върху социалното развитие на града. Приоритетите включват достъп до основни и профилактични здравни грижи, подобрени услуги за социално подпомагане и обществени услуги, включително електронни здравни грижи и електронна достъпност (ИТ система) за хора с увреждания.

Една от конкретните цели е да се премахнат оставащите архитектурни бариери. Инициативите за постигането на това ще включват монтиране на асансьори на исторически обекти, например по улица Лазиенковска, и реконструкция на обществени площади.

„Варшава работи в продължение на няколко години за наградата „Достъпен град“. Всички научихме как следва да функционира един модерен метрополис, за да може всеки жител да живее и работи спокойно. Изключването на когото и да било не е в природата на нашия град.“

Рафал Тржасковски, кмет на Варшава

Рена Висла във Варшава

© Shutterstock

За контакт с представители на ЕС

Лично

В целия Европейския съюз съществуват стотици информационни центрове „Europe Direct“.

Адресът на най-близкия до Вас център ще намерите на уебсайта

europa.eu/european-union/contact_bg

По телефона или по електронна поща

Europe Direct е служба, която отговаря на въпроси за Европейския съюз.

Можете да се свържете с тази служба:

- чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11
(някои оператори може да таксуват обаждането),
- или стационарен телефонен номер +32 22999696, или
- по електронна поща чрез формуляра на разположение на адрес

europa.eu/european-union/contact_bg

За да намерите информация за ЕС

Онлайн

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на

разположение на уебсайта Europa на адрес europa.eu/european-union/index_bg

Публикации на ЕС

Можете да изтеглите или да поръчате безплатни и платени публикации на адрес

publications.europa.eu/bg/publications. Редица безплатни публикации може да бъдат получени от службата Europe Direct или от Вашия местен информационен център (вж. europa.eu/european-union/contact_bg).

Право на ЕС и документи по темата

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1952 г.

насам на всички официални езици, посетете уебсайта EUR-Lex на адрес eur-lex.europa.eu

Свободно достъпни данни от ЕС

Порталът на ЕС за свободно достъпни данни (data.europa.eu/euodp/bg) предоставя достъп до набори от данни от ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени

и използвани повторно безплатно, както за търговски, така и за нетърговски цели.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2020 г.

© Европейски съюз, 2020 г.

Повторното използване е разрешено, при условие че се посочи източникът.

Политиката на повторно използване на документите на Комисията е регламентирана с Решение 2011/833/EC (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39).

За използването или възпроизвеждането на снимки или други материали, за които ЕС не е носител на авторското право, трябва да се иска разрешение направо от носителите на това право.

Изображение на корицата: © Shutterstock, 2020

Print ISBN 978-92-76-19487-3 doi:10.2767/307805
KE-02-20-422-BG-C

PDF ISBN 978-92-76-19477-4 doi:10.2767/2851
KE-02-20-422-BG-N

Служба за публикации
на Европейския съюз